

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๓๙

การเขียนบทความ

ยศ-ชื่อ-สกุล ร.อ.จินตสิทธิ์ ประวิตร ณ อยุธยา สัมนนาที่ ๑๒ หมายเลข ๑๒๑๒

ชื่อเรื่อง จอมพล ดักลาส แมคอาเธอร์ (GA Douglas MacArthur)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของ จอมพล ดักลาส แมคอาเธอร์ ในประเด็นของความจงรักภักดีและการยึดมั่นในคุณธรรม พร้อมทั้งการนำบทเรียนซึ่งทำให้จอมพล แมคอาเธอร์ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้

“Duty, honor, country: Those three hallowed words reverently dictate what you ought to be, what you can be, what you will be. They are your rallying point to build courage when courage seems to fail, to regain faith when there seems to be little cause for faith, to create hope when hope becomes forlorn.”

“หน้าที่ เกียรติ และชาติ สามคำนี้จะช่วยนำพาท่าน ตามครรลองที่ท่านควรจะเป็น ที่ท่านมีศักยภาพที่จะเป็น และต่อไปท่านจะต้องเป็นในอนาคต สามคำนี้จะช่วยผลักดันท่าน ให้ท่านกล้าแม้ในวันที่ท่านกลัว ศรัทธาแม้ในวันที่เหมือนว่าจะสิ้นศรัทธา และมีความหวังแม้ในวันที่เหมือนจะสิ้นหวัง”

เป็นคำกล่าวสุนทรพจน์ที่ จอมพล ดักลาส แมคอาเธอร์ กล่าวไว้เพื่อเป็นโอวาทแก่นักเรียนนายร้อยเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ซึ่งขณะนั้นเป็นช่วงบั้นปลายชีวิตของท่าน (ขณะนั้นท่านอายุ ๘๒ ปี) หลังจากที่ท่านได้อุทิศทั้งชีวิตของท่าน เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงทางทหารของสหรัฐอเมริกา จอมพล แมคอาเธอร์ ร่วมรบใน ๓ สงครามใหญ่ได้แก่ สงครามโลกครั้งที่ ๑ สงครามโลกครั้งที่ ๒ และสงครามเกาหลี โดยท่านเป็นผู้บังคับบัญชาคนสำคัญทั้งในสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสงครามเกาหลี นอกจากนั้นท่านยังได้ดำรงตำแหน่งสำคัญอีกหลายตำแหน่งซึ่งมีบทบาทอย่างยิ่งบนเวทีโลก เช่น ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยสหรัฐอเมริกา เสนาธิการทหารบกสหรัฐอเมริกา ผู้บัญชาการทหารบกฟิลิปปินส์ และผู้บังคับบัญชาสูงสุดของฝ่ายพันธมิตร (ในระหว่างที่พันธมิตรปกครองญี่ปุ่น) คุณลักษณะผู้นำของท่าน ซึ่งปรากฏเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งต่าง ๆ จึงเป็นศาสตร์และศิลป์อันควรค่าแก่การศึกษา บทความนี้จึงขอบรรยายถึง คุณลักษณะผู้นำของ จอมพล แมคอาเธอร์ ในด้านการยึดมั่นในคุณธรรม และด้านความจงรักภักดี พร้อมทั้งบรรยายถึงบทเรียนที่ว่า คุณลักษณะผู้นำของแมคอาเธอร์สามารถช่วยผลักดันนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร

หน้าที่...

หน้าที่ เกียรติ ชาติ คือสามคำที่แมคอาเธอร์ได้ยึดถือมาตลอดตั้งแต่ได้กล่าวมาข้างต้น แมคอาเธอร์ได้แสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดีทั้งต่อชาติ ต่อสถาบันทหาร และต่อมิตรประเทศ ดังที่ได้ปรากฏในหลายต่อหลายครั้ง เช่น เมื่อเขาได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยทหารบกเวสต์พอยนท์ แม้เขาจะไม่เคยปฏิบัติงานในส่วนการศึกษา แต่แมคอาเธอร์ก็ได้มุ่งมั่นปฏิบัติงานด้วยความจงรักภักดีต่อสถาบันการศึกษาที่ตนได้จบการศึกษามา ถึงแม้ว่าจะเผชิญกับอุปสรรคมากมาย แมคอาเธอร์ได้รับตำแหน่งผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยในช่วงฟื้นตัวจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ โดยในระหว่างสงครามนั้น เวสต์พอยนท์ถูกแปรสภาพเป็นโรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับหมวด จัดการเรียนการสอนหลักสูตรเร่งรัด ภาวะผู้นำของนายทหารใหม่ในช่วงนั้นจึงอยู่ในระดับที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ (James, ๑๙๗๐ : ๒๖๒) เนื่องจากไม่มีระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง นักเรียนนายร้อยจึงขาดโอกาสที่จะฝึกฝนการเป็นผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา แมคอาเธอร์ได้ปรับหลักสูตรให้นักเรียนนายร้อยใช้เวลาศึกษา ๔ ปี (Leary, ๒๐๐๑ : ๑๑) พร้อมทั้งนำบทเรียนต่างๆ จากสงครามโลกครั้งที่ ๑ มาปรับใช้ในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ปฏิบัติตามหลักนิยมใหม่ ให้นักเรียนนายร้อยนอกจากจะต้องมีความรู้ด้านวิทยาการทหารแล้วนั้น ยังจะต้องมีความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา เนื่องจากกำลังอำนาจเหล่านี้ล้วนมีผลต่อกำลังอำนาจทางด้านการทหาร (James, ๑๙๗๐ : ๒๖๕) นอกจากนั้นการศึกษาด้านจิตวิทยาก็จะทำให้นักเรียนนายร้อยสามารถเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีได้ในยามสงคราม เนื่องจากในยามสงครามนั้นจะต้องมีการเกณฑ์ทหาร นายทหารที่จบจากโรงเรียนนายร้อยควรรู้จักการเป็นผู้นำที่ดีตามสถานการณ์ เนื่องจากจะต้องมีผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีที่มาจากหลากหลาย ในขณะนั้นคณาจารย์และศิษย์เก่าเวสต์พอยนท์จำนวนไม่น้อยไม่เห็นด้วยกับการปฏิรูปของแมคอาเธอร์ (James, ๑๙๗๐ : ๒๖ - ๒๗) แต่แมคอาเธอร์ก็ยึดผลประโยชน์ของกองทัพเป็นสำคัญ แมคอาเธอร์ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยอยู่เป็นเวลา ๓ ปี และต่อมาได้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานจนได้ดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารบก และเมื่อครบวาระ แมคอาเธอร์ได้รับเชิญให้ไปรับตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกฟิลิปปินส์ หลังจากนั้นอีกไม่กี่ปีต่อมา เมื่อสถานการณ์โลกกำลังดำเนินสู่ภาวะสงคราม ด้วยความจงรักภักดีต่อสหรัฐอเมริกา แมคอาเธอร์ในวัย ๖๑ ปี ไม่สามารถทนนิ่งเฉยอยู่ได้ จึงได้อาสากลับเข้ารับราชการเพื่อช่วยในศึกสงครามอีกครั้ง ซึ่งขณะนั้นอายุของแมคอาเธอร์เป็นช่วงอายุที่หลายคนอาจคิดว่าควรจะเป็นวัยเกษียณแล้ว แมคอาเธอร์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของฝ่ายพันธมิตรในพื้นที่แปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ และได้บังคับบัญชากองกำลังทหารสหรัฐฯ และพันธมิตร ต่อสู้กับญี่ปุ่นเป็นเวลาถึง ๔ ปี จนกระทั่งชนะสงคราม นอกจากความจงรักภักดีต่อสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นที่ประจักษ์ในช่วงสงครามแล้วนั้น แมคอาเธอร์ยังได้แสดงถึงความจงรักภักดีต่อฟิลิปปินส์ ซึ่งเห็นได้จากความตั้งใจที่จะปลดปล่อยฟิลิปปินส์จากการยึดครองของญี่ปุ่น แมคอาเธอร์ถือว่าชาวฟิลิปปินส์คือมิตรแท้ของสหรัฐอเมริกา และได้เคยลั่นวาจาไว้ว่าจะต้องกลับมาปลดปล่อยฟิลิปปินส์ให้จงได้ แมคอาเธอร์ได้

โน้มน้าว...

โน้มน้าวประธานาธิบดีรูสเวลต์ (Cannon, ๑๙๕๔) จนกระทั่งได้รับการจัดสรรกำลังให้มาช่วยปลดปล่อยฟิลิปปินส์ และได้ปลดปล่อยฟิลิปปินส์ได้สำเร็จในเวลาต่อมา (James, ๑๙๗๕)

วีรกรรมของจอมพลแมคอาเธอร์ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นอกจากจะแสดงให้เห็นคุณลักษณะผู้นำด้านความจงรักภักดีแล้ว วีรกรรมของท่านก็เป็นเครื่องยืนยันถึงคุณลักษณะผู้นำด้านการยึดมั่นในคุณธรรมอีกเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความกล้าหาญ และด้านการเคารพให้เกียรติ ความกล้าหาญของจอมพลแมคอาเธอร์ มีหลักฐานยืนยันมากมายจากภาพถ่าย แมคอาเธอร์เป็นผู้บังคับบัญชาที่ต้องการเห็นหน้างาน ต้องการเห็นสภาพการรบ สภาพภูมิประเทศจริงโดยไม่เกรงกลัวต่ออันตราย ดังจะได้เห็นจากภาพที่แมคอาเธอร์เดินขึ้นหาดพร้อมกับรถสะเทินน้ำสะเทินบกในหลายต่อหลายครั้ง อันที่จริงแล้ว ความกล้าหาญ ความต้องการที่จะปฏิบัติงานในยุทธภพนั้น เป็นสิ่งที่แมคอาเธอร์ได้ปฏิบัติตั้งแต่เมื่อเขายังเป็นนายพันและเป็นพลจัตวาเมื่อครั้งที่เขาร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ ๑ (ไม่ได้เพิงมาปฏิบัติในสงครามโลกครั้งที่ ๒) และเขาได้ปฏิบัติเช่นนี้ตลอดมาแม้กระทั่งในสงครามเกาหลี จึงไม่น่าแปลกใจที่แมคอาเธอร์นั้นได้รับเหรียญและเครื่องอิสริยาภรณ์กว่า ๑๐๐ เหรียญ เมื่อครั้งที่ญี่ปุ่นยอมแพ้สงครามและอากาศยานของสหรัฐฯ ลงจอดที่ญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก แมคอาเธอร์แสดงความกล้าหาญด้วยการไม่พกกาวุธและสั่งห้ามผู้ใต้บังคับบัญชาพกกาวุธ โดยหมายจะสร้างความไว้วางใจระหว่างญี่ปุ่นกับพันธมิตร ในระหว่างการยึดครองญี่ปุ่นซึ่งแมคอาเธอร์นั้นดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาสูงสุดของฝ่ายพันธมิตร แมคอาเธอร์แสดงให้เห็นถึงการเคารพให้เกียรติขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมญี่ปุ่น แมคอาเธอร์ซึ่งเข้าใจวัฒนธรรมเอเชียเป็นอย่างดี จึงทำทุกวิถีทางที่จะปกป้องสมเด็จพระจักรพรรดิ แมคอาเธอร์โน้มน้าวให้ฝ่ายการเมืองญี่ปุ่นให้การว่าฝ่ายการเมืองจะเดินหน้าทำสงครามไม่ว่าสมเด็จพระจักรพรรดิจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม (Bix, ๒๐๐๑ : ๕๔๕, ๕๘๔) แมคอาเธอร์ทราบดีว่าหากไม่ให้เกิดเหตุญี่ปุ่นและปล่อยให้สมเด็จพระจักรพรรดิขึ้นศาล ก็จะไม่เป็นผลต่อการปกครองญี่ปุ่นของพันธมิตร ชาวญี่ปุ่นจะต่อต้านพันธมิตรหากพันธมิตรไม่เคารพต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ แมคอาเธอร์ปกครองญี่ปุ่นอย่างมีคุณธรรม และได้นำญี่ปุ่นเข้าสู่การปฏิรูปในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน เช่น จัดให้มีการร่างรัฐธรรมนูญ ให้มีระบบรัฐสภา ให้สตรีมีสิทธิเลือกตั้ง และการยกเลิกระบบศักดินา (Tehan, ๒๐๐๒)

จะเห็นได้ว่าแมคอาเธอร์มีคุณลักษณะผู้นำที่ควรนำมาเป็นบทเรียน ทั้งด้านการยึดมั่นในคุณธรรมและด้านความจงรักภักดี ความจงรักภักดีนั้นเป็นคุณสมบัติสำคัญของทหารทุกคน ไม่ว่าจะเป็นความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ต่อสถาบันทหาร ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนร่วมงาน หรือต่อผู้ใต้บังคับบัญชา จึงอาจกล่าวได้ว่า ทหารที่ดีนั้น ต้องมีความจงรักภักดีครบทุกประการตามที่ได้กล่าวมา ดังที่แมคอาเธอร์ได้แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ในทางตรงกันข้าม หากทหารขาดความจงรักภักดีในประการใดประการหนึ่ง นอกจากจะทำให้เสียงานของตนแล้ว ยังอาจทำให้เกิดความวุ่นวาย ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นด้วย ในด้านการยึดมั่นในคุณธรรม แมคอาเธอร์ได้แสดงให้เห็นถึงความ

กล้าหาญ...

กล้าหาญและการเคารพให้เกียรติซึ่งควรนำมาเป็นแบบอย่าง ความกล้าหาญนั้น มิได้หมายถึงความกล้าหาญของทหารในหน่วยกำลังรบเท่านั้น แมคอาเธอร์ได้แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญแม้ตนจะปฏิบัติงานในส่วนบัญชาการ สำหรับทหารทุกคนแม้จะอยู่ในส่วนบัญชาการ ส่วนส่งกำลังบำรุง ส่วนการศึกษา หรือส่วนกิจการพิเศษก็ตาม แต่ด้วยธรรมชาติของงานของทหาร ทหารทุกคนก็ล้วนจะได้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติงานในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความกล้าหาญทั้งสิ้น ในด้านการเคารพให้เกียรติจะเห็นได้ว่า การเคารพให้เกียรติเป็นหลักจิตวิทยาสำคัญที่แมคอาเธอร์นำมาปรับใช้เพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากการเป็นผู้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติงานกับผู้คนจำนวนมาก แต่ละคนมีความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่เมื่อผู้บังคับบัญชาเคารพให้เกียรติทุกคนที่ปฏิบัติงานด้วยแล้ว สิ่งที่จะได้รับกลับมา ก็คือความร่วมมือ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่แมคอาเธอร์เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ก็เพราะทั้งได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา และได้รับการเคารพนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้จะเกิดมิได้เลย หากแมคอาเธอร์ขาดการยึดมั่นในคุณธรรมหรือขาดความจงรักภักดี

แมคอาเธอร์คือวีรบุรุษที่รับใช้สหรัฐอเมริกาอย่างยาวนานหลายทศวรรษ เขาได้เคยยกคำพูดของเพลโตปราชญ์ชาวกรีกที่ได้ปรารภไว้ว่า “Only the dead have seen the end of war” “คนตายเท่านั้นที่จะเห็นจุดจบของสงคราม” ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงความพร้อมที่แมคอาเธอร์จะอุทิศตนให้กับชาติ ตลอดช่วงชีวิตการรับราชการกว่า ๖๐ ปี คุณลักษณะผู้นำของแมคอาเธอร์จึงเป็นสิ่งมีค่าอย่างยิ่งที่ชนรุ่นหลังควรศึกษา บทความนี้ได้ยกตัวอย่างคุณลักษณะผู้นำของแมคอาเธอร์ด้านความจงรักภักดี ทั้งต่อโรงเรียนนายร้อยฯ ต่อสหรัฐอเมริกา และต่อฟิลิปปินส์ และได้ยกตัวอย่างความกล้าหาญของแมคอาเธอร์เช่น การปฏิบัติงานในพื้นที่การรบ การไม่พกกอาวุธที่ญี่ปุ่น รวมถึงการเคารพให้เกียรติระหว่างที่ปกครองญี่ปุ่น ซึ่งผู้เขียนได้สรุปเป็นบทเรียนว่า ความจงรักภักดี ความกล้าหาญ และการเคารพให้เกียรติ คือคุณลักษณะสำคัญซึ่งแมคอาเธอร์นำไปประยุกต์ใช้ ผลักดันให้ภารกิจสำเร็จ หากผู้ใดต้องการจะศึกษาความเป็นผู้นำอย่างลึกซึ้ง ก็คงเป็นไปไม่ได้ที่จะมองข้าม ผู้ที่เป็นแม่ทัพใน ๓ สงคราม เป็นผู้นำสูงสุดของกองทัพบกใน ๒ ประเทศ และเป็นผู้นำที่นำพาประเทศที่แพ้สงคราม เปลี่ยนผ่านจนเป็นประเทศที่เต็มไปด้วยศักยภาพ ในสุนทรพจน์เดียวกับที่ยกมาข้างต้น แมคอาเธอร์ได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า

In my dreams I hear again the crash of guns, the rattle of musketry, the strange, mournful mutter of the battlefield. But in the evening of my memory, always I come back to West Point. Always there echoes and re-echoes: Duty, Honor, Country.

“หลายครั้งที่ผมฝัน ผมจะได้ยินเสียงปืน เสียงร้องโหยหวนในสนามรบ แต่สุดท้าย ภาพก็จะตัดกลับมาที่เวสต์พอยนท์ กลับมาที่คำสามคำนี้เสมอ หน้าที่ เกียรติ ชาติ”

บรรณานุกรม

William M. Leary *MacArthur and the American Century: A Reader*.

U of Nebraska Press ๒๐๐๑

M. Hamlin Cannon *Leyte: the Return to the Philippines*. Vol. 2. Office of the Chief of Military History, Department of the Army ๑๙๕๔

Herbert P. Bix *Hirohito and the Making of Modern Japan*. Vol. 5. New York, Perennial ๒๐๐๑

William J. Tehan III “*Douglas MacArthur: An Administrative Biography*”.

PhD Dissertation, Center for Public Administration and Policy, Virginia Polytechnic Institute and State University ๒๐๐๒

Dorris Clayton James *the Years of MacArthur Volume I 1880-1941*.

Houghton Mifflin ๑๙๗๐

Dorris Clayton James *the Years of MacArthur Volume II 1941-1945*. Houghton Mifflin

๑๙๗๕